379362 - Bankanın havale sahibine %2 tutarında hediye vermesinin hükmü

Soru

Yurt dışında çalışan kardeşim bize havale gönderdiğinde, kardeşimin sahip olduğu banka kodunu ibraz ettiğimde havale tutarı üzerinden %2 hediye para almaktayım. Aldığım fazla paranın hükmü nedir?

Detaylı cevap

Genellikle bankalar, gelen havalelerden kesinti yapar ve fazla para ödemez. Ancak böyle bir uygulama olması durumunda verilen fazlalık, şartlı olmaması ve gelen havalenin tümüyle birlikte verilirse bunda sakınca yoktur. Özellikle hızlı havale olup paranın belirli bir müddet hesapta yatmasın şart koşulmazsa bunda sakınca yoktur.

Zira müşteri ile banka arasındaki ilişki, kiralama ilişkisidir.

Dr. Abdulkerim bin Muhammed İsmail: "Banka ve müşterisi araındaki ilişki, kiralama ilişkisidir. Müşteri havaleyi teslim almakiçin bankayı kiralar, banka müşteriye tutarı ödediğinde müşteriden bunun ücretini tahsil eder. (el Umulet el masrafiye s. 262)

Bu bağlamda kiracıdan hediye almakta sakınca yoktur.

Paranın bankaya ulaşması durumuda bankaya borç verildiğini varsayarsak. Yani cari hesaba yatırıldığını varsayarsak. Bu durumda borç alan kişi borcunun ödediğinde daha önceden böyle bir şart koşulmaması şartıyla ödediği borcuyla birlikte fazla ödemesinde sakınca yoktur. Bu meselede fazla ödemenin haram olması borçlanm esnasında fazla ödemenin bir şarta bağlanmasıdır.

Bu mesele asıl delil şudur:

Ebû Râfi Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bir adamdan ödünç olarak genç bir deve almış. Sonra kendilerine sadaka malı bir takım develer

gelmiş; ve Ebû Râfi'a o zatın devesini ödemesini emir buyurmuş. Derken Ebû Râfi' dönerek: Develerin içinde altı yaşındaki seçkinden başkasını bulamadım, demiş. Bunun üzerine:

“Ona onu ver; zîra insanların en hayırlısı borcunu en iyi ödeyenlerdir.” (Muslim 1600)

İbn Kudame Rahimehullah şöyle dedi: “Şartsız bir şekilde bir kimse diğerine borç verir, daha sonra borçlu borcunu öderken her iki tarafın rızası dahilinde; miktar ve nitelik açısından daha yüksek veya daha düşük şekide öderse, caizdir. (el Muğni 4/242)

Sonuç olarak size verilen hediye veya hibede sakınca yoktur.

Ancak para cari hesapta yatıyorsa bunun üzerine hediye almanız caiz değildir. Çünkü paranın hesapta yatması borç sayılır. Borç ödenmesi esnasında hediye almak caiz değildir. Daha detaylı bilgi için (106418) nolu sorunun cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.